

графік платежів, відповідно до якого будуть проводитися розрахунки. Особливим засобом, який захищає інтереси одержувача ренти, є відповідальність платника ренти за прострочення платежу виконання зобов'язання.

Саме залежно від строку дії договору законодавець визначає вид договору ренти - безстрокова чи строкова рента (ч. 2 ст. 731 ЦК), що має принципове значення для регулювання рентних відносин. Так, закон передбачає можливість припинення зобов'язання щодо виплати ренти або зміни її умов у разі випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату безстрокової ренти, розірвання договору безстрокової ренти в зв'язку з відмовою платника або на вимогу одержувача і порядок розрахунків на такий випадок [2, с. 259].

Як вже зазначалося, за договором ренти переходить право власності на майно від одержувача до платника ренти, сама ж рента може бути встановлена як на користь одержувача, так і на користь третьої особи - вигодонабувача. В останньому випадку після вираження наміру третьої особи скористатися своїми правами за договором він не може бути розірваний або змінений без згоди третьої особи [1].

Рентне зобов'язання не належить до зобов'язань, нерозривно пов'язаних з особою кредитора чи боржника і відповідно може переходити до інших осіб у випадках, передбачених законом або договором [2, с. 261].

Закон не обмежує передачу права на отримання ренти іншій особі шляхом уступки права вимоги. Однак одержувач ренти не має права передачі своїх прав за договором ренти, якщо ренту було встановлено на його користь іншою особою без згоди останньої [2, с. 262].

Платник ренти має право відчужувати майно, передане йому під виплату ренти, лише за згодою

одержувача ренти. Порушення даної заборони означає порушення загальних вимог, додержання яких є необхідним для чинності правочину (ст. 203 ЦК) з наслідками, встановленими ст. 216 ЦК [1].

Закон передбачає забезпечення виконання обов'язку з виплати ренти у тих випадках, коли під виплату ренти передається земельна ділянка або інше нерухоме майно. Згідно з ч. 1 ст. 735 ЦК таке майно стає предметом застави в силу закону. Останнє означає, що у разі порушення платником ренти свого обов'язку з виплати ренти одержувач ренти, як іпотекодержатель, має право задовольнити свої вимоги за рахунок цього майна переважно перед іншими кредиторами платника ренти. Що ж стосується використання сторонами інших видів забезпечення виконання зобов'язань, то будь-який з них або декілька одночасно можуть бути встановлені сторонами при передачі під виплату ренти рухомого майна або застосовуватися поряд з іпотекою при передачі ні за договором ренти нерухомого майна. Крім того, виплата ренти може забезпечуватися шляхом встановлення обов'язку платника ренти застрахувати ризик невиконання своїх обов'язків за договором ренти. Порушення платником безстрокової ренти своїх обов'язків щодо забезпечення виплати ренти надає право одержувачу вимагати розірвання договору безстрокової ренти [1].

Статтею 625 ЦК за прострочення сплати ренти, встановленої у грошовій формі, передбачена відповідальність платника ренти у розмірі 3 процентів річних, якщо інший розмір процентів не встановлений договором ренти.

Отже, договір ренти – це цивільно-правовий договір, предметом якого можуть бути речі (в тому числі гроші, окрім іноземної валюти, та цінні папери), сукупність речей, а також майнові права. Однак майнові обов'язки не можуть бути предметом договору ренти, оскільки це суперечитиме суті цього договору.

Література

1. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 року (редакція від 02.11.2016 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. Цивільне право: підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького – Х. : Право. – 2011. – Т. 2. – 816 с.
3. Посполітак В. В. Актуальні питання договору ренти / В.В. Посполітак // Наукові записки: Юридичні науки. - 2015. - Том 103. - С. 85-90.

УДК 347.232.1

ОСОБЛИВОСТІ НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ЗА НАБУВАЛЬНОЮ ДАВНІСТЮ

Сироватко Я. – ст. 4 курсу, гр. ПРвн-41

Науковий керівник – к.і.н., доцент Очеретяний В.В.

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

З набранням чинності новим Цивільним кодексом України (надалі – ЦК України) стало можливим набувати права власності на чуже майно за правилом набувальної давності (ст.344 ЦК). Це означає, що особа, яка володіє чужим майном протягом тривалого терміну, може набути права власності на нього, посилаючись на давність користування ним.

Стаття 41 Конституції України зазначає, що право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. У зв'язку з наведеним, наразі в судовій практиці доволі актуальними та складними виявилися спори про визнання права власності за набувальною давністю. Це пов'язано з відсутністю будь-яких наукових досліджень зазначеної новели вітчизняного цивільного законодавства.

Відповідно до ст. 344 ЦК України:

«1. Особа, яка добросовісно заволоділа чужим майном і продовжує відкрито, безперервно володіти нерухомим майном протягом десяти років або рухомим майном – протягом п'яти років, набуває право власності на це майно (набувальна давність), якщо інше не встановлено цим Кодексом. Набуття права власності на земельну ділянку за набувальною давністю регулюється законом. Право власності на нерухоме майно, що підлягає державній реєстрації, виникає за набувальною давністю з моменту державної реєстрації.

2. Особа, яка заявляє про давність володіння, може приєднати до часу свого володіння увесь час, протягом якого цим майном володіла особа, чийм спадкоємцем (правонаступником) вона є.

3. Якщо особа заволоділа майном на підставі договору з його власником, який після закінчення строку договору не пред'явив вимоги про його повернення, вона набуває право власності за набувальною давністю на нерухоме майно через п'ятнадцять, а на рухоме майно - через п'ять років з часу спливу позовної давності.

Втрата не з своєї волі майна його володільцем не перериває набувальної давності у разі повернення майна протягом одного року або пред'явлення протягом цього строку позову про його витребування.

4. Право власності за набувальною давністю на нерухоме майно, транспортні засоби, цінні папери набувається за рішенням суду» [1].

Отже, набувальна давність – одна з підстав набуття права власності. Частина 1 статті 344 ЦК України передбачає, що особа, яка добросовісно заволоділа чужим майном і продовжує відкрито й безперервно володіти нерухомим майном протягом 10 років або рухомим майном протягом 5 років, набуває права власності на нього. Суб'єктом набувальної давності може бути як фізична, так і юридична особа [2].

Згідно частини 3 статті 344 ЦК України, якщо особа заволоділа майном на підставі договору з його власником, який після закінчення строку договору не пред'явив вимоги про його повернення, вона набуває право власності за набувальною давністю на нерухоме майно через п'ятнадцять, а на рухоме майно - через п'ять років з часу спливу позовної давності.

Право власності за набувальною давністю на нерухоме майно, транспортні засоби, цінні папери набувається за рішенням суду (ч. 3 ст. 344 ЦК України).

У п. 8 Перехідних положень визначено, що правила статті 344 ЦК України про набувальну давність поширюються також на випадки, коли володіння майном почалося за три роки до набрання чинності цим Кодексом [3].

Набувальна давність не стосується випадків заволодіння чужим майном обманним або злочинним шляхом. Мова йде про ситуації, коли власник майна не заявляє про своє право уже тривалий час, тобто фактично відмовляється від цього майна.

Об'єктом правової охорони за ст. 344 ЦК є нерухоме або рухоме майно.

Зазначена новела цивільного законодавства направлена на становлення цивілізованого приватного права. Це захист незаконного володільця незалежно від права на майно (річ), а лише для захисту від зовнішніх зазіхань. Специфікою є те, що об'єктом захисту є не право, якого просто немає, і не майно (річ), тому що майно в будь-якому випадку не може мати власного захисту, а захищається саме особа незаконного володільця. У ст. 16 ЦК, яка зазначає способи захисту цивільних прав та інтересів, не передбачено такого виду захисту незаконного володільця, тому він можливий лише в рамках набувальної давності [4].

Підсумовуючи, слід констатувати, що розповсюдження набувальної давності як на нерухоме майно, так і на рухоме є досягненням нашого законодавства. Появу інституту набувальної давності справедливо пов'язують з потребами цивільного обороту. Тобто, якщо річ опинилася у незаконного володільця, то вона більше не могла повернутися в цивільний оборот без прямого порушення прав власника. Водночас і власник через пропуск позовної давності чи з інших причин не може повернути собі володіння, не порушивши тих правил, які встановлені для захисту незаконного володіння. Таким чином, ці суперечності закон вирішив на користь цивільного обороту: завдяки набувальної давності володілець становиться власником, а власник втрачає своє право на майно (річ).

Література

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 (редакція від 02.11.2016 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Цивільне право: підручник : у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатеевої, В. Л. Яроцького – Х. : Право. – 2011. – Т. 2. – 816 с.
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України [Текст] / Ю. Б. Бек [та ін.] ; ред. В. М. Коссака. - К. : Істина, 2004. - 976 с.
4. Луспенік Д. Спори про набувальну давність: проблеми теорії і судової практики / Д. Луспенік // Юридичний журнал. - 2006. - № 5. - С. 114 -119.

УДК 347.451

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ В ІНТЕРНЕТ МЕРЕЖІ

Коваленко Т. – ст. 4 курсу, гр. ПРвн – 41

Науковий керівник – к.і.н., доцент Очеретяний В.В.

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

Знати правові основи діяльності інтернет-магазину надзвичайно важливо як бізнесменам-власникам, які повинні забезпечувати виконання

законних вимог в ході організації торгівлі (зазначене допоможе запобігти виявленню можливих порушень в ході перевірки контролюючими органами), а також і